

23 augustus 2018
Auteur: Lisette van Vliet

Onderzoek: DNA afstaan verplichten?

DNA-AFNAMME

Samenvatting

'Verplicht DNA-afname'

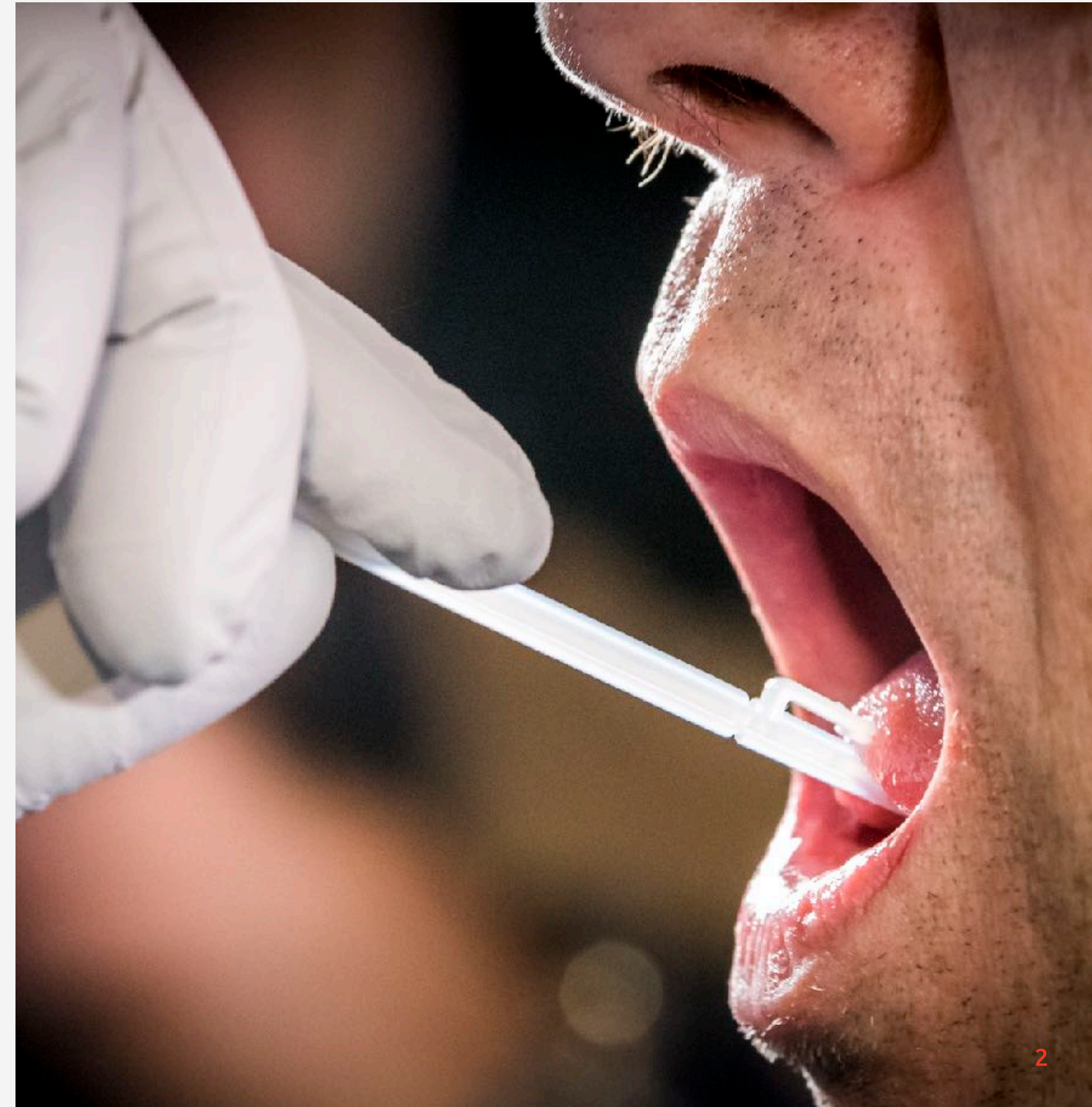
Een meerderheid (66%) vindt het een goed idee om DNA-afname bij een bepaalde misdrijven te verplichten. Dat blijkt uit een gewogen peiling van EenVandaag onder 13.000 mensen. Minister Grapperhaus zei woensdag dat hier een discussie over moet komen, naar aanleiding van het grootschalige DNA-onderzoek in de zaak van Nicky Verstappen. Veel ondervraagden geven aan dat ze het oplossen van een misdrijf het belangrijkste vinden, belangrijker dan hun eigen privacy.

Een deelnemer: *"Zonder verplichting kunnen schuldigen de dans ontspringen."* Acht op de tien (81%) mannen die het onderzoek hebben ingevuld stellen zeker hun DNA af te staan als dat in een specifieke zaak gevraagd zou worden. 10% zou dit niet doen en 9% twijfelt.

Voer een landelijke database in

De meeste ondervraagden (67%) willen zelfs nog een stap verder gaan: zo is de grootste groep voor een landelijke database waarin het DNA van iedereen wordt vastgelegd. *⁸Als je niets hebt gedaan, heb je ook niets te verbergen. Als je wel iets hebt gedaan, dan kunnen we de maatschappij sneller tegen je beschermen.* ^⁹Drie op de tien (29%) zijn hier echter tegen. Ze zijn onder meer bang dat hun gegevens bij de overheid niet veilig zijn of dat de overheid het DNA later voor andere doeleinden dan opsporing gaat gebruiken. Iemand zegt: *⁸De overheid is niet zo betrouwbaar gebleken in het beheren van databanken en de ellende is niet te overzien als er gehackt wordt.* ^⁹

Samenvatting

DNA afstaan

Meerderheid voor verplichting

Nu er middels een grootschalig DNA-onderzoek rondom de moordzaak rond Nicky Verstappen een DNA match is, komt er een discussie of we in Nederland niet standaard DNA moeten opslaan. Graag leggen wij je in deze peiling meerdere opties voor waarover momenteel wordt gesproken.

DNA van verdachten verzamelen?

De overheid kijkt nu of de wet kan worden aangepast, zodat niet alleen veroordeelden maar ook mensen die verdacht worden van een zwaar misdrijf verplicht DNA moeten afstaan.

Als mensen vrijgesproken worden, wordt het DNA vernietigd. Als mensen veroordeeld worden, wordt het DNA bewaard in een databank. Bij nieuwe misdrijven kan dan in de DNA-databank worden gekeken of er een match is.

Tegenstanders vinden dit te ver gaan, omdat een verdachte niet altijd schuldig is en dit dus een inbreuk is op de privacy.

Vind jij het een goede of een slechte zaak om standaard DNA van verdachten te verzamelen?

Een goede zaak: 83%
Een slechte zaak: 14%
Weet niet / geen mening: 3%

DNA bij specifiek misdrijf

Er zijn de laatste jaren misdrijven waarbij de politie, in een poging de zaak op te lossen, een groep mensen vraagt vrijwillig DNA af te staan. Vaak mensen die in een bepaald gebied wonen of die het slachtoffer kenden. Dit gebeurde bijvoorbeeld in de zaak van Marianne Vaatstra en Nicky Verstappen. Mensen zijn niet verplicht aan de oproep gehoor te geven. Als er geen match is, aldus het NFI, wordt het ingezamelde DNA vernietigd.

Vind je dat het afstaan van DNA voor een specifiek misdrijf verplicht moet worden of moet het vrijwillig blijven?

Moet vrijwillig blijven: 30%
Moet verplicht worden: 66%
Weet niet/ geen mening: 4%

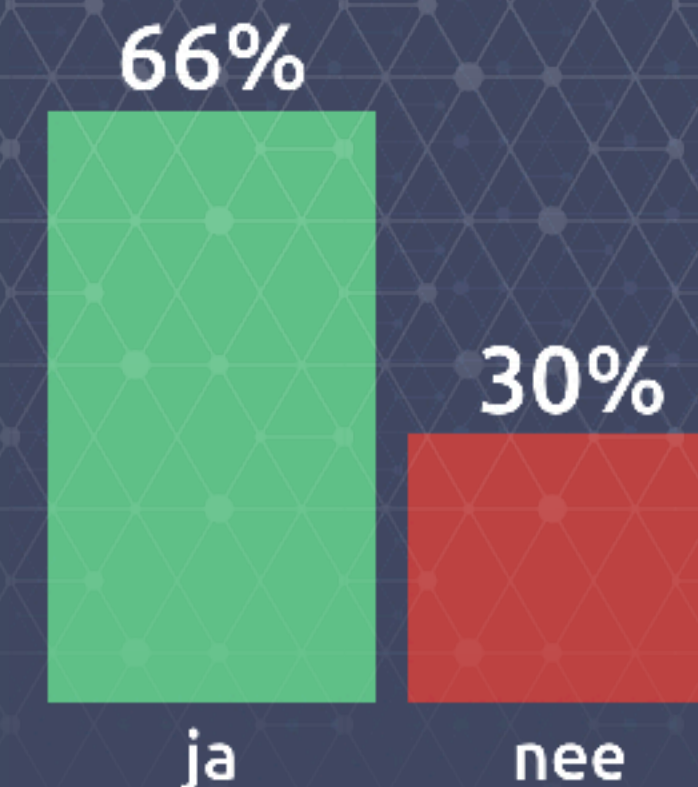
DNA afstaan

Oplossing belangrijker dan privacy

Stel jij krijgt morgen een verzoek tot het vrijwillig afstaan van DNA in verband met een specifiek misdrijf: zou je hier wel of geen gehoor aan geven?

Ja, daar zou ik gehoor aan geven: 85%
Nee, daar zou ik geen gehoor aan geven: 9%
Weet niet / geen mening: 6%

DNA afstaan na oproep verplichten?

'Het oplossen van misdrijven is oneindig veel belangrijker dan privacy.'

DNA afstaan

Tijd voor landelijke DNA-databank

Landelijke DNA-databank?

Er zijn mensen die voorstander zijn van een landelijke DNA-databank. Het DNA van iedere Nederlander zou dan opgeslagen worden en gebruikt mogen worden voor bepaalde opsporingsdoeleinden.

Voorstanders vinden dat het oplossen van misdrijven het belangrijkste is. Tegenstanders vinden het een inbreuk op de privacy en zijn bang dat de overheid later mogelijk veel meer met het DNA zal doen dan alleen gebruiken voor opsporing. Mensen vrezen bijvoorbeeld dat de overheid zou kunnen zien of je kans hebt op bepaalde ziektes. Ook vragen ze zich af of de overheid het DNA wel veilig kan bewaren.

Vind jij dat er in Nederland een landelijke DNA-databank moet komen waarbij iedereen zijn DNA afstaat? Dat kan verplicht of op vrijwillige basis.

Ja, op vrijwillige basis: 30%
Ja, op verplichte basis: 37%
Nee: 28%
Weet niet / geen mening: 5%

'Ik maak me zorgen of de overheid wel in staat is mijn DNA veilig op te slaan'

Eens: 58%
Oneens: 28%
Weet niet / geen mening: 13%

DNA opslaan

Enig vertrouwen in de overheid

Stel er komt een landelijke DNA-databank:

Heb jij er vertrouwen in dat de overheid in staat is je DNA veilig op te slaan?

Wel vertrouwen: 44%
Geen vertrouwen: 51%
Weet niet / geen mening: 5%

Heb jij er vertrouwen in dat de overheid je DNA alleen voor opsporing gebruikt?

Wel vertrouwen: 54%
Geen vertrouwen: 42%
Weet niet / geen mening: 4%

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek, gehouden op 23 augustus 2018, deden 12.782 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Lisette van Vliet: lisette.van.vliet@eenvandaag.nl

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 55.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Panellleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panellleden.

De resultaten van het EenVandaag Opiniepanel worden gepresenteerd door Gijs Rademaker en Joyce Boverhuis in EenVandaag (ma-za 18:15 uur, NPO1)

